

Ukraina 7 mars 2022

I slutet av förra veckan (fredag 4/3) publicerade vi [Vänsterpress om Ukraina-krisen i början av mars 2022](#) (artiklar från *svensk* vänsterpress) och [Ukraina 4 mars 2022](#) (artiklar från internationell vänsterpress). För en komplett lista med Ukraina-texter, sorterade i tidsordning, se [Senaste nytt](#).

Vi fortsätter nu vår bevakning av Ukraina-kriget med fler artiklar från internationell vänsterpress. Samtliga artiklar är från förra veckan. I samlingen ingår artiklar från amerikanska *CounterPunch* och *Jacobin*, samt franska *Mediapart*.

Tips:

Historieprofessorn Stephen Kotkin är mest känd för sin Stalin-biografi, som Marxistarkivet både publicerat flera recensioner av och utdrag ur, se [Texter av och om Stephen Kotkin](#).

Kotkin anses vara en auktoritet även när det gäller dagens Ryssland och har en stor åhörarskara bland politiskt intresserade i USA, särskilt i den akademiska världen, men förmodligen också bland andra (inklusive säkerhetstjänsten) som av olika anledningar vill hålla sig a jour med och förstå Putins Ryssland. Det kan därför vara av intresse att ta del av hans syn på Ukraina-kriget.¹ I förra veckan publicerades en video-intervju med honom om detta (över 1 timme lång) på Youtube: [5 More Questions For Stephen Kotkin: Ukraine Edition](#).

MF 7/3 2022

Innehåll

CounterPunch	1
<i>Rysslands kärnvapenvarning – ett desperat drag som gör det hela ännu farligare</i>	1
Jacobin	2
<i>De flesta ryssar förväntade sig inte detta krig – och kan snart vända sig mot det</i>	2
Mediapart	7
<i>Mot den ryska imperialismen. För en ny internationalistisk satsning</i>	7

¹ OBS: Kotkin är inte socialist utan en uttalat antikommunistisk borgerlig liberal (?). Hans syn på Ryssland är av intresse därför att den ger uttryck för hur man ser på Ryssland i lite mer sofistikerade borgerliga kretsar i USA.

CounterPunch

Rysslands kärnvapenvarning – ett desperat drag som gör det hela ännu farligare

Patrick Cockburn²

Counterpunch, 3/3 2022

President Vladimir Putins beslut att försätta Rysslands strategiska kärnvapenarsenal i högsta beredskap är ännu farligare än det verkar, då det är ett uttryck för desperation. Kärnvapenhotet är en påminnelse om att Ryssland fortfarande är en stormakt att frukta, trots den rad bakslag som noterats sedan invasionen av Ukraina inleddes.

Invasionen har bara pågått i tio dagar, men Ryssland är redan svagare i världens ögon, eftersom det inte nått något av sina mål. Dess armé har inte klarat av att erövra några större städer i Ukraina³ och ukrainskt motstånd har hejdat den ryska framryckningen på nästan alla frontavsnitt. Bilder på rykande vrak av ryska pansarvagnar fyller tv-skärmarna varje kväll.

Den ryska planen siktade uppenbarligen på ett Blitzkrieg mot ett svagt motstånd, där Ukrainas politiska och militära ledning snabbt skulle elimineras. Oövervägt önsketänkande är enda orsaken till hur Putin kan ha föreställt sig att en armé på bara 190 000 soldater, många av dem icke stridande som kockar och chaufförer, skulle kunna erövra och ockupera Europas till ytan näst största land.

Enligt Andrej Kortunov vid Ryska utrikespolitiska institutet gick Kremels ursprungliga plan ut på att det hela skulle vara klappat och klart på två veckor. Han tillfogar att folk på det ryska utrikesministeriet blev "överraskade, chockade och bestörta" över beslutet, som de antagligen såg som början på ett krig som inte går att vinna.

Kriget handlar inte längre enbart om Ukrainas framtid, utan om Putins framtid. Det är osannolikt att han skulle överleva ett totalt fiasko. Det var han som inte bara gav order om att invadera och ockupera Ukraina, utan tydligen också trodde att det bokstavligt skulle bli en fråga om walk-over.

Allt han åstadkommit, eller hoppats åstadkomma, under sina 22 år i Kreml störtar nu samman i rasande takt. Han har sagt att han ville hindra Natos expansion österut, men nu har han sett till att Ukraina i framtiden bara blir mer politiskt och militärt sammansvetsat med Nato och EU. Han trodde sig kunna utnyttja västlig oenighet i relationerna med Moskva, men nu har han tvingat Tyskland och Frankrike att inta samma hårda linje mot Ryssland som USA och Storbritannien.

Samma gäller på hemmaplan. När Putin tog över 1999 betraktades han som garanti för stabilitet och den som skulle få ett slut på det kaos som rått under Boris Jeltsin. Men i måndags föll den ryska rubeln med 25 procent och centralbanken höjde räntan med 20 procent. Ekonomiska sanktioner kommer att få ekonomin att halta i decennier och landet kan till och med komma att bli tvunget att betala krigsskadestånd. Vad beträffar följder på lång sikt är det först nu som Irak har avslutat betalningarna som kompensation för invasionen av Kuwait för 30 år sedan. Totalt har det handlat om 2,4 miljarder dollar. Hur mycket kommer Ryssland att få betala för skadegörelsen i Ukraina?

Listan över de bakslag som Ryssland redan drabbats av, eller snart kommer att drabbas av, gör att det för Putin nu bara återstår ett alternativ – att åstadkomma en militär seger i Ukraina

² Av Patrick Cockburn, se även: ["Putin har satsat allt på ett snabbt avgörande i Ukraina. Nu står hans politiska överlevnad på spel."](#)

³ OBS originalet till denna artikel publicerades 3/3 (torsdag).

så att invasionen inte ska framstå som någon fullständig katastrof. Utsikterna verkar små till något eldupphör då Putin kräver fullständig kapitulation av Ukrainas regering och att landets armé ger upp.

Kan Putins generaler vända läget nu? De har blivit av med överraskningseffekten och ukrainarnas stridsmoral är hög. President Volodymyr Zelenskij har visat sig vara en begåvad och inspirerande ledare. Å andra sidan har bara 60 procent av de ryska styrkor som finns runt Ukraina satts in och de har inte använt tungt artilleri eller bomber i någon större utsträckning.⁴

De kan komma att göra det i nästa fas av kriget, som kan handla om en belägring av stora städer, bl a huvudstaden Kyiv med en befolkning på 2,8 miljoner och den näst största staden Charkiv i nordöstra Ukraina med 1,4 miljoner. Kanske kan ryssarna inta dem med stridsvagnar och infanteri enbart, men hittills har detta inte gått.

Jag rapporterade om den belägring av Mosul i norra Irak som pågick under nio månader 2016-17 och som ledde till förfärliga offer bland civilbefolkningen och att större delen av den gamla stadsdelen förstördes. Det berodde på att den framryckande irakiska armén bara kunde eliminera Islamiska statens stridande genom att kalla in USA:s flygvapen eller utplåna hela bostadskvarter med granater och raketer. Följderna i Raqqa, Islamiska statens de facto huvudstad i Syrien, blev än värre och av samma skäl. Ett beslutsamt infanteri som grävt ner sig går inte att besegra utan massiv eldkraft som leder till stora förluster bland civila.

De grymma följderna av belägringar i Irak och Syrien kommer med säkerhet att få en uppföljare i Ukraina. Och vi vet också att belägringar som den Israel stod för i Beirut 1982 och Ryssland i Grozny 1999 ledde till oerhörd förstörelse och många civila dödsoffer.

Men ukrainarna kommer att slåss för sina städer inför ögonen på en sympatiskt inställd omvärld, där varje civil som dödas av en rysk granat kommer att fångas på en mobilkamera.

Putin har gett sig in i ett krig som inte går att vinna, men det är inte säkert att han inser det. När kriget inleddes visade han prov på extremt övermod genom att kräva att Ukrainas armé skulle lägga ned vapnen och att den ”nynazistiska” regeringen i Ukraina skulle störtas. Detta är tecken på nästan total brist på verklighetsförankring. Fokus på Putins mentala hälsa avleder leder emellertid bort från det otäcka faktum att hans beslut att starta krig i Ukraina hela tiden varit ett vansinnigt företag – och han kan komma att visa prov på lika dåligt omdöme när det handlar om kärnvapen.

Översättning: Björn Erik Rosin

Jacobin

De flesta ryssar förväntade sig inte detta krig – och kan snart vända sig mot det

Alexej Sachnin, Liza Smirnova

Jacobin magazine, 2/3 2022

[Alexej Sachnin⁵ är en rysk aktivist som var en av ledarna för proteströrelsen mot Putin mellan 2011 och 2013. Han är medlem i Progressiva internationella rådet och Socialister mot kriget. Liza Smirnova är en rysk vänsteraktivist, journalist och poet. Hon är medlem i Socialister mot kriget.]

⁴ Detta gällde 3/3, men sedan dess har man i allt större utsträckning just satt in artilleribeskjutning och kryssningsrobotar.

⁵ Se även Sachnins uttalande ”Stoppa kriget” i samlingen [Ukraina 28 februari 2022](#) och flera artiklar i samlingen [Vänsterpress om Ukraina-krisen i början av mars 2022](#).

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina förra torsdagen chockade till och med landets egna medborgare. Dagen innan blev svaret från Volodomyr Zelenskyjs regim på Bidens senaste varning viralt: ”Det är tredje gången den här veckan.” Men på natten den 24 februari korsade Kreml Ukrainas – och sunnda förnuftets – gräns.

Konflikten i Ukraina har mullrat under de senaste 8 åren, men till skillnad från oron i internationella media har de direkt inblandade samhällena varit anmärkningsvärt passiva under de senaste veckorna. Förvisso reagerar var och en på sitt sätt, och en del bunkrade mat och förberedde resväskor. Men de flesta människor på båda sidor gränsen drabbades inte av patriotisk upphetsning som 2014. Västjournalister som förväntade sig att hitta panik i områdena närmast frontlinjen blev oftast besvikna.

En falsk skärmdump från Moskvas kommunapp blev för mindre än två veckor sedan viral inom den ryska delen av Internet: ”Tyvärr är anmälan till februaris invasion av Ukraina slut. Om ni vill delta i ockupationen, var vänlig och försök igen i mars.”

Så de sociala mekanismer som ansvarade för att massmobilisera för Rysslands krig fungerade definitivt inte. Och vi måste förstå detta faktum, oavsett hur situationen på slagfälten utvecklas.

Liberaler och patrioter

Medan ryska beslutsfattare sedan länge har förnekat att de planerade att invadera, så var de regeringskontrollerade media inga pacifister. TV-hallåan Victoria Skabejeva uttryckte stämningarna bland lojalister genom att i sändning kommentera: ”Vi anklagas för att snart invadera för att återskapa Sovjetunionen ... jag längtar!” Pratshower diskuterade ständigt splittringen av Ukraina, där Ryssland antogs ”ta tillbaka” den sydöstra halvan, som nationalisterna kallar ”Novorossia” eller ”Nya Ryssland”. Varje nyhetssändning åtföljdes av bilder på pansarfordon och missilramper, för att visa Rysslands militära styrka. Den belarusiska propagandan anslöt sig till den militärpatriotiska hysterin, med president Alexander Lukasjenko i spetsen, som yttrade aforismer som: ”Alla kommer att skydda Ryssland, även de ovilliga”.

Allt detta har kännetecknat regeringens propaganda sedan 2014. Men till skillnad från för 8 år sedan hade det börjat uppfattas som en välkänd refräng utan någon speciell betydelse. Samhället var inte mottagligt för någonting på denna ”våglängd”. Patriotisk upphetsning ersattes av apati och demoralisering, inte minst med tanke på effekterna av ekonomisk stagnation och sjunkande inkomster.

Det hårda förtrycket av vänstern och till och med de nationalistiska krafter som stödde Kremls politik 2014-2015 har spelat en viktig roll. Moskvas byråkrati ville inte ha allierade och entusiaster som är svåra att kontrollera, inklusive de icke erkända republikerna i Donetsbäckenet, där en del allierade som orsakade alltför mycket problem eliminerades fysiskt. Men in i det sista förnekade tjänstemän alla anklagelser om aggressiva planer. Det var talande nog inte bara tjänstemännen som stämplade västpolitikernas och -medias panikspridande varningar som tom propaganda – inte ens västanhängarna i Ryssland trodde att invasionen fanns på kartan.

Ryssland har inget ”tvåpartisystem” i amerikansk mening, institutionaliserat på det politiska området. Men samhället är splittrat i två stora läger, allierat bakom Putins nationalism respektive en mer västvänlig liberalism. Båda stöds av en egen grupp inflytelserika affärsmän, ett ekosystem av inflytelserika media och sin egen uppsättning värderingar och sätt att formulera politiska frågor. Alla sociala och politiska konflikter under de senaste 20 åren beledsagades av en mobilisering av båda lägren.

Dagens ryska liberalism föddes på 1990-talet och blev den härskande klassens enda sätt att legitimera avvisandet av socialismen och det sovjetiska förflutna. Putin kom faktiskt själv till

makten som representant, arvtagare och garant för denna tradition. Hans systematiska brytning med den, för att istället gå i konflikt med den, återspeglar motsättningar i den globala liberala samhällsordning där Ryssland hade byggts fast i en underordnad, halvt perifer ställning. Ju mer högljutt Putinadministrationen krävde en plats vid hedersbordet för planetens VD:ar, desto mer irritation orsakade det i huvudstäderna i väst.

Kremls ideologiska vapen under denna diskussion var en postmodern blandning av nationell chauvinism och dåligt förstådda berättelser från den amerikanska ultrakonservatismen och alternativa högern. Men Putins försämrade förhållanden till väst gjorde den ryska affärseliten och dess medelklasser missbelåtna, och de hittade istället sin röst i liberala media.

Det liberala lägret gick konsekvent mot kriget i Tjetjenien, mot politiken att ”stärka den vertikala maktlinjen” och mot angreppen på oppositionen. Liberaler kritiserade Putin för att han inte följde den västliga ”civilisationens väg”. Men i ingen annan fråga blev denna dispyt så intensiv som om Krim och konflikten i östra Ukraina. När Krim höll sin folkomröstning om att ansluta sig till Ryssland, hölls en så kallad ”fredsmarsch” i centrala Moskva med tusentals deltagare som ropade ”Ära till Ukraina, ära till hjältarna”. På den tiden stödde liberala media den ukrainska Maidan och västregeringarna helt och fullt, och fördömde ”annekteringen av Krim”.

Logiken att trappa upp konflikten med Kreml-oligarkin gav nästan de liberala diskussionerna en anstrykning av revolutionär heroism. För varje år kväste regeringen yttrandefriheten alltmer och monterade ner resterna av parlamentarisk demokrati. Det krävdes alltmer mod för att inta en oppositionell ståndpunkt. 2021 kom brytpunkten med fängslandet av den populäraste liberala politikern, Aleksej Navalnyj. Hans rörelse krossades. Och de flesta liberala media, inklusive de största, som det nätverksbaserade medieföretaget Meduza och TV-kanalen Dozjd stämplades officiellt som ”utländska agenter”. Kreml betraktade dem som västs ”mjuka makt”, och förutsåg att liberala media och oppositionen under en intensiv fas i den geopolitiska kampen skulle bli grunden för en mobilisering av interna protester.

Men något gick snett. Ty under uppladdningen inför invasionen av Ukraina slutade denna dubbla modell plötsligt fungera, för första gången på decennier. Det blev ingen mobilisering kring frågan om lojal patriotism – men inte heller kom det något svar på den liberala sidan.

Västvänliga som inte litar på väst

2014 kallade den ryska statliga TV-kanalen Maidan för en ”kupp” medan liberaler betecknade det som en ”demokratisk revolution”. Den officiella propagandan skyllde vapenskramlet på USA och ”ukrainska nationalisterna”, men ryska liberaler bara på Putins regering. Den känslomässiga polariseringen på båda sidor fick en enorm påverkan och hindrade alla möjligheter till dialog. De två lägren och deras beskrivande språk sammanstrålade nästan aldrig. Men mitt under krigshetsen under vintern verkade de ryska största liberala oppositionsmedia mycket mindre villiga att tro att upprustningen verkligen ägde rum.

En expert vid Carneige Center i Moskva, Andrej Movtjan, publicerade en artikel i ryska *Forbes*, och hävdade att ett utbyte av hot var till nytta ”både för Kreml och politiker i väst: Kreml får tillräckligt med uppmärksamhet och skryter inför befolkningen om sin betydelse (USA vill tala med oss!), medan amerikanska och europeiska politiker utnyttjar det som en möjlighet att flytta diskussionen från den komplicerade ekonomiska strategin till något avlägset och harmlöst för lokala väljare.”

Värdarna i den populära podcast som sänds av Meduza – som förklarades vara ”utländsk agent” förra året – Andrej Pertsev och Konstantin Gaaze, hävdade: ”Nu är det inte bara våra ’kära ledare’ som eldar på, utan våra amerikanska kollegor har anslutit sig till dem.” Enligt oppositionens journalister underblåste västmedia krigshysterin på begäran från underrättelse-

tjänsten, som inte ens brydde sig om att visa bevis på den kommande ryska aggressionen. ”Sedan började vapenleveranserna till Ukraina, som också eldade på”, slog Gaaze fast. De skyllde till och med den skärpta retoriken på Bidens försök att dra uppmärksamhet från sina svårigheter med sitt infrastrukturförslag.

Novaja Gazetas chefredaktör fick i december 2021 Nobelpriset för tidningens ”ansträngningar att skydda yttrandefriheten”. En del journalister på *Novaja* fick till och med betala med sina liv för att de kritiserade Kreml (t ex Anna Politkovskaja). Just innan Joe Bidens beryktade tillkännagivande den 16 februari som förutspådde Rysslands nära förestående invasion, publicerade *Novaja* en lång analytisk artikel som analyserade västledarnas argument. ”Om vi tittar på ukrainska och europeiska media mellan 2016 och 2018, så kommer vi att se att antalet ryska trupper vid den ukrainska gränsen är på samma nivå – 80-100.000 personer. Varför har det då inte varit någon orsak till kris under de senaste 6 åren?”, frågade sig artikelförfattaren. Han förmodade att Kreml också hade en del ansvar för händelserna, men hans fokus var främst västs roll. ”Den nya doktrinen är möjligheten att använda underrättelser som ett vapen för informationsoperationer”, citerade tidningen den amerikanska underrättelsetjänstens tidigare chef James Clapper, och drog slutsatsen: ”Därför har underrättelser varit en aktiv del i regeringens nuvarande kampanj, som är en uppvisning i krigspropagandistiska principer.”

En annan så kallad ”utländsk agent”, oppositionskanalen *Dozjd*, publicerade en artikel med rubriken ”Rysslands invasion av Ukraina ägde inte rum. Vilka nya datum föreslår världens media.” Artikelns återropade vad David Arachamia, en ukrainsk deputerad i Volodymyr Zelenskyjs härskande parti Folkets tjänare: ”När denna fas kommer att vara över om 2-3 veckor, så tror jag att vi måste genomföra en analys i efterhand för att komma på exakt hur stora, mycket framstående media kunde börja sprida information på sätt som var värre än Skabejeva och Solovjev [ökända programledare i rysk statlig TV som är kända för sin grova propaganda]. Uppenbara förfälskningar på CNN, Bloomberg, Wall Street Journal. Vi måste studera dem, ty de är alla delar av ett hybridkrig.”

De ryska liberala medias oväntade farhågor om ”hela västs” trovärdighet, sanningsenlighet och ärlighet var nästan utan motstycke. Journalister som var svåra att anklaga för Putinvänliga sympatier började plötsligt se de välbekanta dragen av krigspropaganda i de förhärskande skildringarna i väst – och kände mycket väl igen dem som den ryska regimen signatur. Till och med Ukrainas egen president Zelenskyj tvivlade flera gånger den senaste månaden på rapporterna om Rysslands nära förestående invasion.

Från mungo till kobra

En ytterligare krigsupptrappning började förra helgen när ledarna för de två marionett-republikerna i Donetsbäckenet tillkännagav evakuering av civila till ryskt territorium. Bussar fylldes med flyktingar och alla män i värnpliktsålder mobiliserades. Det gav Kreml en förövändning att officiellt erkänna de två republikerna och blev ett förspel till invasionen som kom på torsdagen.

Alla partier i parlamentet praktiskt taget upplöste sig i Kremls officiella retorik. Inte ens det största oppositionspartiet – kommunistpartiet (CPRF) – kunde formulera en annan ståndpunkt än Putins. Dessutom var det CPRF som lade fram ett förslag i parlamentet om att erkänna de självutnämnda republikerna. Till skillnad från liberalerna, som omedelbart fördömde interventionen, förlorade Dumans opposition all subjektivitet och allt oberoende och blev verktyg åt den nuvarande regimen.

Videospelningarna av de proryska separatistledarnas tillkännagivanden lades upp på internet från en mapp med namnet ”Operation mungo”, vilket hackarna Bellingcat upptäckte efter att

ha analyserat metadata från inspelningarna. De panikartade kungörelserna såg ut som en noga planerad specialoperation, där en ledtråd till dess innebörd fanns dolt i själva namnet.

När en mungo kämpar med en orm gör den skenanfall som får ormen att reagera. Om en mungo inte gör några misstag blir kobran trött, den tappar koncentrationen och reaktionshastighet, kroppen blir längre. Så gör mungon den slutgiltiga attacken och dödar fienden. Vladimir Putin måste ha läst om det i Rudyard Kiplings *Djungelboken*.

I en av romanerna vill en kobra döda ett engelskt barn som bodde i Indien, men mungon Rikki-Tikki-Tavi räddar familjen och sina europeiska vänner genom att döda den farliga ”infödingen” – ormen. Putin har ofta hävdat att Ryssland är försvarare av den traditionella ”europeiska civilisationen”, som nu är i händerna på antieuropeiska makter. Han ser sig uppenbarligen som en ädel mungo som skyddar Europa från ett giftigt ”liberalt herravälde” och amerikanskt styre.

”Kärnpunkten är att båda sidor ser sig själv som mungon och väntar på att fienden/ormen ska kasta sig framåt”, skrev chefredaktören för den ukrainska oppositionswebbplatsen Strana.ua, Igor Huzjva. När den ryska regeringen höjde insatserna i det farliga politiska spelet kring Ukraina, hade den alltid ett svar på sina västmotståndares åtgärder. ”Skenanfallen” hade till funktion att trötta ut motståndaren och göra honom till ett användbart mål för det slutgiltiga angreppet. Men fångade i sitt spel av att ”kämpa med en orm”, verkade de ryska politikerna ha glömt bort behovet att förklara situationen för sitt eget samhälle.

Under tre månader hade de ryska ledarna talat om fred och anspelat på sunt förnuft och folkets intressen. Presidentens pressekreterare Dmitrij Peskov hade kallat alla omnämningen av krig i västpappen för ”manisk informationsgalenskap”. Så plötsligt fick befolkningen höra att ryska stridsvagnar var på väg mot Kiev, Odessa och Charkiv. Som förklaring till denna otroliga åtgärd, upprepade statliga media Putins och Sergej Viktorovitj Lavrovs abstrakta påstående om ”avnazifiering” av Ukraina och behovet att skydda Ryssland från existentiella hot.

Sådana propagandaklichéer har allmänheten mycket svårt att förstå. Hur hotar Kiev Rysslands existens? Varför var det nödvändigt att ”avnazifiera” med hjälp av stridsvagnar och flygplan efter 8 års förhandlingar och handel med denna förment oacceptabla ”regim”? De Kremlvänliga medias starkaste argument var ”behovet att skydda folket i Donetsbäckenet” från ett ständigt bombardemang. Men är detta ett mål som är värt att kämpa för genom att bomba Odessa, Charkiv, Cherson och Kiev?

Denna flagranta motsättning fick en del politiker från kommunistpartiet att backa. ”Jag anser att kriget ska stoppas omedelbart. När jag röstade för att erkänna DLPR [dvs. de självutnämnda folkrepublikerna Donetsk och Luhansk], så röstade jag för fred, inte krig. Jag röstade för att Ryssland skulle bli en sköld så att Donetsbäckenet inte skulle bombas, inte för att Kiev ska bombas”, twittrade CPRF:s Dumadeputerade Michail Matvejev den 26 februari. De ryska beslutsfattarna måste vara nöjda med sin konstfulla sammansvärjning, som möjliggjorde en militär, politisk och psykologisk överraskning. Men det kommer också att få obehagliga konsekvenser för Putin.

Miljontals ryssar känner sig lurade och uppgivna. Händelseutvecklingen passar inte med en grundläggande mänsklig förståelse av fred, moraliska normer, nationell säkerhet och rättvisa. Landet är inte i närheten av någon sorts patriotisk mobilisering.

Bristen på folkligt stöd för kriget blev uppenbart. ”Fientligheterna i Ukraina som började idag kom som en överraskning för det ryska samhället och skapade en situation av masschock”, varnade den Kremlvänliga telegrambyrån *Nezvygar*, under ledning av [TV-kanalen] RT:s

chefredaktör Margarita Simonjan. ”Analytiker påpekar faktum att folk inte var beredda på en militär konfrontation.”

Reaktionen på detta blev att införa en strikt censur. *Roskomnadzor* (det organ som kontrollerar medias och sociala nätverks arbete) tillkännagav officiellt att journalister som skrev om kriget bara får hänvisa till ”officiella ryska informationskällor”. På krigets tredje dag gjorde departementet det helt förbjudet att kalla det som hände för ”krig”. Istället beordrades alla att använda omskrivningen ”Rysslands operation i Ukraina”.

Det publicerades också ett register över ”informationsförrädare”, som inte bara innehöll alla oppositionsmedia, utan också den ”patriotiska” webbplatsen Free Press, som står kommunistpartiet nära. Sedan kungjordes ”ett långsammare Facebook i Ryska federationen”. Men inte ens införandet av krigscensur kan suddas ut folkets ökande besvikelse.

Kriget är ett krig

Trots chocken insåg även de liberala media omedelbart sitt misstag. ”Var vänliga och förlåt oss, vi hade fel”, sa Konstantin Gaaze innan han tillkännagav att det inte skulle komma några nya avsnitt med podcasten förrän kriget är över. Trots regeringens direkta förbud att använda ordet kallar liberala media kriget för ett krig. Även inför framtidsutsikten att tystas ner publicerar de rapporter om bombningar och granatbeskjutning av ukrainska städer och dagliga nyheter om civila dödsoffer.

Deras prognoser om den ryska ekonomins framtid under sanktioner är mycket pessimistiska. Men den främsta betoningen i de liberala media är att moraliskt fördöma den hänsynslösa invasionen. Antikrigsaktivister från vänstern går längre: de hävdar att Putins blodiga krig blev en logisk upplösning på alla de postsovjjetiska staternas utveckling, med sin inneboende skenande ökning av ojämlikhet, auktoritarism och etnisk nationalism.

Även om det för Putinregeringen mest gynnsamma utfallet verkligen äger rum, så är kriget ändå både impopulärt och orättvist. I miljontals ryssars ögon kan man bakom den åldrande ”Rikki-Tikki-Tavis” drag tydligt se hur en giftorm angriper ett oskyldigt offer.

En viktig faktor som förhindrar antikrigsmobiliseringar är ryssarnas farhågor att det enda som kan vara värre än ett ”segerrikt krig” är ett ”förlorat krig” – att ett ryskt nederlag skulle omvandlas till en ockupation och uppstyckning av landet. Det spekuleras redan aktivt om sådana uppfattningar i propaganda som visar hur vanliga ryska medborgare trakasseras och diskrimineras utomlands. För att stå upp mot det krig som vår regering har startat måste vårt folk veta att boende i detta land inte kommer att beskyllas kollektivt för Putinregeringens brott. Det är därför vi är i desperat behov av internationell solidaritet mot kriget.

Översättning *Göran Källqvist*

Mediapart

Mot den ryska imperialismen. För en ny internationalistisk satsning

Edwy Plenel

Mediapart, 2/3 2022

En ny imperialism hotar världsfreden och den är rysk. Det är denna verklighet som Rysslands invasion av Ukraina till sist gör det nödvändigt att inse. Denna verklighet har funnits i ett decennium, exakt sedan Vladimir Putin i mars 2012 inledde sin tredje period som Rysslands president. I närmare ett kvartssekel har han nu oavbrutet innehaft makten.

Denna verklighet handlar om en revanschistisk imperialism blandad med den bitterhet som kan uppstå hos kränkta nationer som förvandlar sina sår till aggression mot andra folk. Men

också en imperialism som ser sig ha en mission, som står för en konservativ och en världsåskådning som betonar det etniska, ett alternativ till de demokratiska ideal som uppfattas som tecken på västlig dekadens.

Och slutligen imperialismen hos en kärnvapenmakt utlämnad till en enda person och hans klan av oligarker, som gått från auktoritärt styre till diktatur, mördar oppositionella och journalister, tystar och fängslar politiskt avvikande, förbjuder organisationer i civilsamhället och framställer alla protester som uttryck för illasinnade utländska konspirationer.

Förutom att denna krigiska flykt framåt i blindo avleder landets egen befolkning från sociala och demokratiska krav är främsta måltavlan för denna imperialism folkens rätt att själva bestämma över sig och deras rätt att välja sin framtid.

Det har varit innebörden av krisen i Ukraina sedan 2014. Men samma har gällt den ryska interventionen i Syrien sedan 2015 för att undsätta en av de värsta diktaturerna i arabvärlden. Och samma gällde också det andra kriget i Tjetjenien 1999 då Vladimir Putin redan stärkte sin ställning med våld och med ett utrotningskrig mot ett kaukasiskt folks självständighetssträvanden.

Annekteringen av Krim för åtta år sedan innebar att en europeisk stat för första gången sedan andra världskriget lade beslag på ett område tillhörigt en annan europeisk nation. Och detta kom inte som svar på någon yttre aggression utan var för Vladimir Putin och kretsen kring honom en reaktion på det ukrainska folkets önskan att formellt närma sig EU.

Och det var också när den dåvarande presidenten i Kyiv vägrade hörsamma detta som den folkliga mobiliseringen utlöstes kring Euromaidan. Trots alla spetsfundigheter om ett påstått hot från Nato var det faktiskt mot denna demokratiska rörelse som Ryssland startade en våg av krig mitt på den europeiska kontinenten och som skulle leda till dagens invasion av Ukraina.

Åtskilliga diplomater och politiker förhöll sig likgiltiga eller blundade inför detta. Försökte lugna sig med att reducera annekteringen av Krim till en intern historia inom en Ryssland tillhörig geopolitisk intressesfär. Deras ideologiska skyggglappar, eller mer prosaiskt deras fördomar, gentemot icke europeiska folk, framför allt muslimska, hindrade dem från att se längre. Ty för att i tid förstå den aggressiva dynamiken hos den nya imperialism Vladimir Putin inkarnerar hade det fordrats att det syriska folkets tragedi ägnats större uppmärksamhet.

Om man hade stött och lyssnat på det hade man förstått. Efter militärkuppen i Egypten 2013 blev Syrien epicentrum för de demokratiska revolutionerna i arabvärlden och egentligen första skådeplats för Rysslands militära expansion utanför det gamla sovjetiska intresseområdet, som därefter fortsatt i Afrika, framför allt Afrika söder om Sahara, i form av legosoldaterna ur Wagnergruppen.

Den ryska interventionen kunde således rädda Bachar al-Assads blodiga regim, som det syriska folket i sin religiösa och politiska mångfald rest sig mot 2011 efter omvälvningen i Tunisien.

Samtidigt som den utvidgade sin makt bortom Rysslands gränser ökade Putins regim våldet på hemmaplan. Dess imperiedrömmar skedde nu under diktatoriska former. Början av kriget i Ukraina präglades av två händelser som symboliserade denna inriktning av skurkstatskaraktär.

Den 17 juli 2014 sköts en Boeing från Malaysia Airlines med 283 passagerare och 15 i besättningen ner över Donetsk-regionen i östra Ukraina, kontrollerad av pro-ryska separatister. De första uppgifterna om Rysslands skuld i detta brott har sedan bekräftats av internationella utredningar.

Den 27 februari 2015 mördades Boris Nemtsov, politisk motståndare till Vladimir Putin, på en bro i Moskva, bara några meter från Kreml. Han var då på väg att offentliggöra en rapport om Rysslands krig i Ukraina, som han uppmanat befolkningen att protestera mot. Därefter har den ryska säkerhetstjänstens operationer mot oppositionella ökat, bl a i form av förgiftningar med dödlig utgång också på utländskt territorium.

Efter att mirakulöst ha undkommit ett sådant attentat med livet i behåll försmäktar Alexej Navalnij, oppositionens främst företrädare, i fängelse på grundval av helt påhittade anklagelser. Strax innan han blev arrestrad hade han låtit sprida en video framställd av sin Stiftelse mot korruptionen om "Putins palats", symbolen för cynismen hos en makt vars sociala bas utgörs av en rovgirig kapitalism.

Sakta men säkert har makthavarna i Moskva gjort slut på vad som återstod av pluralism och självständighet i det ryska civilsamhället. I medierna härskar propagandan oinskränkt, utan något utrymme för avvikelser. En lag från 2012 har lett till först marginalisering av och slutligen förbud mot organisationer som tar emot hjälp från utlandet sedan en ny lag från 2020 gjort det obligatoriskt för dem att deklarerat sig som "utländska agenter".

I denna kontext har myten ersatt sanningen där varken det förflutna eller dagshändelserna tillåts omvärderas eller diskuteras. Den 28 december 2021 gav således högsta domstolen order om att upplösa organisationen Memorial, grundad 1989 med stöd av Andrej Sacharov, atomfysiker, den sovjetiska vätebombens fader och mottagare av Nobels fredspris. Förutom att ha försvarat de mänskliga rättigheterna har Memorial ägnat stor kraft åt att dokumentera stalinismens brott, gräva upp massgravar och rehabilitera offren.

Detta är i korthet verkligheten bakom Putinregimen. Det går inte att där hitta ett uns av progressiva ideal, demokratiska principer eller politisk moral. Extremhögern, inte minst den franska, har heller inte misstagit sig på det, skaffat finansiering där och hyllat ledarna.

Redan 2015, med andra ord året efter att krisen i Ukraina började, publicerades en omsorgsfullt dokumenterad essä som gjorde det möjligt att förstå det mesta. Michel Eltchaninoffs *Dans la tête de Vladimir Poutine* [I huvudet på Vladimir Putin] är en uttömmande genomgång av de olika ideologier som styr Vladimir Putin. När Putin 2012 åter blev Rysslands president, efter ett fiktivt mellanspel då han var premiärminister åt sin högra hand Dimitrij Medvedev, inledde han en konservativ vändning där "Den ryska vägen" angav färdriktningen.

Den består av en "rysk sallad" av storryska intellektuella under tsartiden, vita motståndare till bolsjevikerna eller Alexander Solzjenitsyn som oppositionell under sovjetepoken, men där finns något ständigt återkommande: upphöjelsen av ett evigt Ryssland, driven av en kristen och slavisk identitet, ett alternativ till modern demokrati som avfärdas som västligt luren-drejeri. Vid ett ungdomsforum på Krim några månader efter annekteringen 2014 sammanfattade en akademiker från Moskva och anhängare till Putin vad det hela gick ut på: "Stå upp som en egen civilisation [...] och betrakta sig som Europas konservativa befriare".

Att framställa sig som offer för ett Väst som, under nordamerikansk dominans, betar sig aggressivt och arrogant är välkända ingredienser hos den antikommunistiske filosofen Ivan Iljin (1883-1954): "Folken i väst varken förstår eller står ut med rysk särart" och deras mål var att "lemlästa Ryssland och ställa det under kontroll av väst, krossa det och utplåna det." Under en kortare tid hade Iljin för övrigt lockats av nazismen. I januari 2014 överlämnades en av Iljins programmatiska essäer, "Vår uppgift", av den ryska presidentadministrationen till alla högre tjänstemän, guvernörer och kadrer i partiet Enat Ryssland ...

I sitt tal till ryska federation den 18 mars 2014, efter annekteringen av Krim, gjorde sig Vladimir Putin uttryckligen till eko av detta: "Politiken med att tränga tillbaka Ryssland, som pågått under 1700-talet, 1800-talet och 1900-talet, fortsätter idag. Hela tiden försöker man

tränga in oss i ett hörn.” I en intervju med *Pravda* den 8 april 2014 fyllde Vjatjeslav Nikonov, en historiker närstående Kreml och inget mindre än barnbarn till Vjatjeslav Molotov, Stalins utrikesminister som undertecknade pakten med Hitlertyskland 1939, på följande: ”Sedan tusen år förs kampen mot Ryssland. Det som pågår idag är inget undantag, Västs kamp mot Ryssland kommer aldrig att upphöra.”

En gengångare som uppstått ur ruinerna av Sovjetunionen. Den 25 april 2005 hade Putin inte dragit sig för att beteckna dess upplösning 1991 som ”den största geopolitiska katastrofen under det gångna seklet”. Vladimir Putin står för en syntes mellan storrysk tsarism och stalinism. Däri ligger inget märkligt eftersom vi ju känner till hur Josef Stalin efter att ha gjort rent hus med de internationalistiska idealen från revolutionen 1917 reducerade Sovjetunionen till blind dyrkan av det stora ryska fosterlandet, till en kultur av militär lydnad och med organ för repression och spioneri – det var i KGB, senare omdöpt till FSB, som Putin startade sin karriär – som själva ryggraden i staten.

Detta var alls inget som skedde på måfå, utan ett ursprung som den ryske presidenten själv hänvisade till den 21 februari när han tillkännagav sin offensiv mot Ukraina. Han gjorde då en hel värld bestört genom att hänge sig åt att förneka Ukrainas existens som självständig nation. Enligt honom var detta bara ”ett påhitt” av bolsjevikerna och trampade därmed rakt ned i det som var grundläggande i den stora schismen mellan stalinism och leninism, och därmed den trotskistiska vänsteroppositionen: nationalitetsfrågan.

Enligt Putin var Lenins outplånliga misstag – ”värre än ett misstag [...] med tanke på den historiska uppgiften för Ryssland och dess folk” – ”att ha velat tillgodose nationalistiska strävanden i det gamla imperiet, utan att inse att dessa var omätliga”. Och Lenin hade ju också försvarat folkens rätt till självbestämmande och vägrat jämställa en förtryckares imperialism av erövringar och kolonialvälde med den nationalism som uppstår för att frigöra sig från denna. Stalin däremot ägnade sig åt att sätta de små nationerna i det störtade tsarväldet under ryskt herravälde.

Precis som den koloniala frågan ännu är verksam i våra samhällen idag – med klyftor, diskriminering, rasism, etc – är det stalinistiska förflutna en verksam del av Putins ideologi. *Marxismen och den nationella* frågan, det teoretiska verk som Stalin 1913 skrev under Lenins överinseende, gjorde att han tilldelades posten som folkkommissarie för nationalitetsfrågor i samband med ryska revolutionen, en post som han innehade fram till 1923. Då utmärkte han sig genom sin storryska chauvinism, betecknade kraven på självbestämmande och rätten att lämna unionen, bl a från Ukraina, som kontrarevolutionära.

Ryssarna som offer i Putins propaganda

Exakt 100 år senare – Sovjetunionen bildades 1922 – gör sig Putin till Stalins politiske arvtagare. När det första utkastet till hur relationerna mellan de blivande sovjetrepublikerna och Ryssland presenterades i augusti 1922 ville Stalin inte ge dem mer än en vag autonomi inom ramen för en federation helt underställd Ryssland. Lenin opponerade sig våldsamt mot detta och hans senkomna insikt om att ”Stalin, som generalsekreterare, i sin hand samlat en obegränsad makt” skulle utmynna i det som kallats Lenins sista strid, innan sjukdomen för gott tog över.

I sitt berömda ”Testamente”, tillkommet i december 1922 och länge hemlighållet av sovjetmakten, kritiserade Lenin ”den storryska nationalistiska kampanj” som Stalin ägnade sig åt. I föga älskvärda termer omtalade han Stalin som ”en georgier som ... överlägset slänger ut beskyllningar för ’socialnationalism’ (medan han själv är inte bara en verklig och äkta ’socialnationalist’, utan också en brutal storrysk grobian)”.

I sitt anförande den 21 februari gav den nuvarande makthavaren i Kreml sitt erkännande till Stalin för att ”fullt ut ha förverkligat inte Lenins idéer, utan sin egen syn på staten”, dvs ”en starkt centraliserad och helt enhetlig stat”. Hans enda invändning var att Stalin inte ”formellt korrigerat de leninistiska principer som bildandet av Sovjetunionen byggde på”, dvs att inte svart på vitt ha ifrågasatt republikernas rätt till självbestämmande och avskiljande. För att sedan gå till attack mot ”avskyvärda och utopiska fantasier, födda under revolutionen, men fullständigt förödande för varje normal stat”.

Snarare än tecken på vanvett tyder Vladimir Putins historiska svammel i syfte att rättfärdiga sitt angreppskrig på hur konsekvent och farlig han är. Att låta detta förgångna ingripa i nuet är den sorts bitterhetens ideologi som gör nationer farliga. Den eviga refrängen handlar om den förödmjukelse de utsatts för och den förlorade storheten, vilket ger näring åt övertygelsen att den senare bara kan återtas genom hämnd på den förra.

I sitt tal den 21 februari kom Putin in på slutet för Sovjetunionen och slog därvid fast att ”för-lamning av makt och viljestyrka är första steget mot ett totalt sönderfall och en fullständig upplösning”.

Sedan följde en harang mot USA och deras europeiska allierade, detta ”kollektiva Väst”: ”De har försökt knäcka oss och göra slut på oss för gott” och ”krossa våra traditionella värderingar och tvinga på oss sina pseudo-värderingar, som leder till sönderfall och urartning för de strider mot själva den mänskliga naturen.”

Detta sätt att göra angripare till offer är den fälla Putins propaganda försöker gillra där en vilja till dominans framställs som en defensiv nödvändighet. Natos påstådda militära hot används för att kväva de demokratiska strävandena hos folken i Central- och Östeuropa.

Självklart ger den anhopning av missade tillfällen, blindhet och tragiska misstag som USA och deras allierade stått för de tre senaste decennierna en viss tyngd åt denna retorik och gör att den hörsammas bland folk som fått utstå konsekvenserna och betala priset för vår egen makt och vår egen imperialism i den del av Afrika där Frankrike haft herraväldet.

Ja, Väst lät sig berusas efter Sovjetunionens sammanbrott 1991. I maskopi med den nya härsarklass som berikade sig genom att plundra återstoden av Sovjetunionen betedde sig Väst arrogant och härsklustet, buren av en övertygelse om ett Historiens slut lika med en kapitalism fri från alla hämningar och hot.

Ja, efter 11 september i New York kastade sig Väst under det följande decenniet i Afghanistan och Irak in i ett krig mot terrorismen lika lögnaktigt som katastrofalt, där man bröt mot internationell rätt, trampade på nationernas självbestämmande, mångfaldigade kränkningar av mänskliga rättigheter, tolererade tortyr, illegal inspärning och krigsförbrytelser. Och allt detta genom att också godta fortsatta övergrepp, för att inte tala om förnekande, mot det palestinska folkets rätt till en egen stat.

Ja, när arabvåren inleddes 2011 oroade sig Väst mest för hur man skulle kunna upprätthålla sin dominans och ökade samarbetet med enväldiga monarkier och nationalistiska diktaturer. Genom interventionen i Libyen, som varken Ryssland eller Kina motsatte sig, gick Frankrike under [dåvarande presidenten] Nicolas Sarkozy så långt som till ett krig där motivet doldes därför att det inte fanns något motiv som kunde lyftas fram.

Ja, sedan krisen i Ukraina börjat 2014 agerade Europa feigt i en blandning av omedvetenhet och vilshenhet. Man aktade inte för rov att göra affärer – och vilka affärer – med Putins oligarki, där man tolererade den pro-ryska korruption som vissa av dess tidigare ledare gav prov på, man lutade sig mot en atlantisk allians med amerikansk dominans i stället för att försöka

frigöras sig som självständig makt, också på försvarsområdet. Och samtidigt vände man ryggen åt omvärlden, barrikaderade sig bakom murar av säkerhet och kolonial attityd.

Det Europa som nu återupptäcker kriget på sin kontinent, med sin ström av flyktingar, katastrofer och elände, är samma som så ofta, bland annat i Frankrike, stängt dörrarna för den sårade del av mänskligheten som kommit dit, som vägrade att återskapa en relation av gemenskap och solidaritet med folken i Medelhavsområdet och Afrika.

Ett tecken på detta är den vardagliga och tillåtna rasism som de senaste dagarna framkommit i den nödvändiga mobiliseringen för att ta emot de ukrainare som flyr undan striderna: den ackompanjerades av tal om att de liknade oss (kort sagt att de var vita) och att det rörde sig om en migration ”av kvalitet” (i motsats till migrationen från andra håll). Och samtidigt blev de icke européer, afrikaner framför allt, som gjort samma sak utan pardon avspisade vid Ukrainas gränser.

Men alla dessa misstag, eller brott, som Väst gjort sig skyldigt till kan inte ursäktas, än mindre förklaras, den ryska aggressionen. De har säkert underlättat uppkomsten av denna ryska imperialism, aggressiv och reaktionär, som Vladimir Putin förkroppsligar. Men de är inte orsaken för denna ”Ryska väg” som Putin vill genomdriva gentemot omvärlden har sin egen logik.

Invasionen av Ukraina har tvingat fram en medvetenhet, om än senkommen, om en brutal nyhet som vi måste se i vitögat och inte på den applicera gamla scheman, reflexer eller sen tidigare ”låsta” reaktioner. De som inte hyser sympatier för en rovlysten, ekologiskt katastrofal och geopolitiskt dominant kapitalism får inte låta detta bli någon ursäkt för att ge syndernas förlåtelse åt den ryska aggressionen eller motiv till att avstå från solidaritet med Ukrainas folk.

Redan under kriget i Jugoslavien (1991-2001), då dånet från vapnen åter kunde höras i Europa hade det varit nödvändigt att ta itu med detta nya fenomen med stater och arméer uppkomna ur sammanbrottet för den reellt existerande socialismen och som anammat en ideologi av blod, nationalism och rasism och som ledde till de brott mot mänskligheten som muslimerna i ex-Jugoslavien blev offer för.

Dilemmat då stod mellan att inget göra och två sina händer, vilket var omöjligt såväl moraliskt som politiskt efter brottet av folkmordskaraktär i Srebrenica i Bosnien, eller agera och därmed acceptera att det skedde under former som både var diskutabla och värda att kritiseras – exempelvis som i fallet Kosovo då Nato gick till angrepp utan FN-mandat.

Appellen från vänstern i Ukraina, Ryssland och Polen

Det går dock enkelt att undvika detta falska dilemma: det räcker med att lyssna på de närmast berörda, framför allt de röster i Ukraina, Ryssland och Polen som delar den radikala europeiska vänsterns socialistiska och antiimperialistiska engagemang. För dem finns inget att diskutera om man inte vill bli en medbrottsling till ett nytt kriminellt förtryckarsystem.

Där finns Sociala rörelsen, en ny politisk organisation i Ukraina av fackligt aktiva och aktivister från olika äldre vänsterorganisationer. Där fördömer man ”den ryska imperialismens återfödelse” och manar vänstern internationellt ”att ta avstånd från de politiska imperialisterna i Kreml och visar prov på solidaritet med dem som lider under ett krig som nu pågått i nära åtta år”.

”Dessvärre”, skriver man, ”har nedgången för den amerikanska imperialismen inte resulterat i en mer demokratisk världsordning, utan till uppkomsten av andra former av imperialism och fundamentalistiska och nationalistiska rörelser. Av detta skäl måste den internationalistiska vänstern, som vant sig vid att bara bekämpa västlig imperialism, revidera sin strategi. [...]

Precis som tsarens Ryssland var Europas gendarm på 1800-talet är Putins regim nu garanten för att inga politiska och sociala förändringar ska ske på det område som tidigare behärskades av Sovjetunionen.”

I en intervju med den slovenska dagstidningen *Dnevnik* hörs samma tongångar från den ryske historikern Ilja Budrajtskis, bosatt i Moskva och en av de kritiska vänsterrösterna mot Putins regim: ”Den europeiska vänstern har förlorat all känsla för internationalism. Den betraktar världen som en konflikt mellan amerikansk imperialism och de som är motståndare till den. [...] Och till min förvåning kan man där hitta sympatier för Putin för att han gör motstånd mot USA:s dominans. I ljuset av vad som sker i Ukraina förefaller det mig vara ytterst angeläget att vänstern i Europa förnyar sitt internationalistiska engagemang.”

”Det skulle vara mycket praktiskt för oss” tillfogar Ilja Budrajtskis med viss ironi samtidigt som det han gör egentligen handlar om att han vill slå larm. ”Vi befinner oss i ett sämre läge än under kalla kriget.” Varför? På grund av att ”frågan om moraliskt ansvar” inte längre existerar i de internationella relationerna, det gäller bådas läger, säger han. Och på grund av att Putins Ryssland, till skillnad från Sovjetunionen under kalla kriget, ”inte kan göra anspråk på att stå för något alternativ, varken ideologiskt, politiskt, samhälleligt eller ekonomiskt till det amerikanska systemet”.⁶

Slutligen detta inlägg från Polen till ”vänstern i Väst”: ”Ni är inte tvungna att älska Nato, men det är inte Ryssland som är den svagaste parten, den mest hotade.” Inlägget härrör från vänsterpartiet Razem, som betyder ”tillsammans” och har en inriktning liknande Podemos i Spanien och vissa delar av La France Insoumise i Frankrike.

”I decennier”, skriver fyra av ledarna för Razem, ”har Ryssland försökt framställa sig som ett offer omringat av fiender som hotar dess säkerhet. Detta motsägs av fakta. Det är Ryssland med sin mäktiga armé, sin stora arsenal av vapen där bl a kärnvapen ingår och ambitioner att bli en ny världsmakt, som försöker påtvinga grannländerna sin vilja – och detta måste vänstern motsätta sig.”

Med andra ord, inför denna nya ryska imperialism finns inget att tveka om. Alla försök att stå mitt emellan, att jämföra motståndarna och säga att båda är lika hotfulla, innebär att underskatta det som är nytt och faran av det. Svaret kan heller inte bestå i att dra sig undan i sin egen nationella avkrok och ägna sig åt illusoriskt tal om jämvikt och alliansfrihet. Inför en fara av detta omfång finns inget annat svar än det som gäller inter-nationer, denna internationalism som vänstern i Europa övergivit och som banat väg för nationalismens och främlingsfientlighetens återkomst. Och som en följd av detta också för en ny imperialism, aggressiv och dominerande.

Det vi nyss konstaterat understryker dessutom att all vacklan gentemot Putins regim kan föras tillbaka på den avgörande frågan i kampen: frågan om demokrati. Det stöd de nuvarande ryska makthavarna fått av extremhögern vittnar om hur lite de bryr sig om fri- och rättigheter: i själva verket handlar det om dess fascination inför auktoritär maktutövning.

1941, i början av andra världskriget, tog George Orwell strid mot de intellektuella inom vänstern som tvekade att ställa sig bakom sin regering i kampen mot nazismen. Orwell gav dem gärna rätt i kritiken av bristerna i det brittiska systemet, som då ännu var ett imperium. ”Men om tyskarna beter sig grymt mot Polens folk är ju inte vårt beteende i Indien särskilt mycket bättre”, skrev han exempelvis. Men det var bara för att tydligare kunna slå fast, som en enkel sanning, att även om en förbrytelse är en förbrytelse, oavsett om den begåtts av en

⁶ På marxistarkivet finns bl a följande intervjuer med den ryska vänsterhistorikern Budrajtskis: [”Vi befinner oss i ett sämre läge än under kalla kriget”](#) och [”Hur tolkar ryssar invasionen av Ukraina?”](#) i samlingen [Ukraina 2 mars 2022](#)

demokrati eller en diktatur, går det ändå inte att jämställa de båda regimerna, där en i varje fall tillåter protester medan den andra förbjuder dem: ”I ett land som vårt är vi inte rädda för att resa oss upp och säga vad vi tycker.”

För att Ukrainas folk idag, Rysslands folk i morgon, och de övriga folken i Central- och Östeuropa ska våga resa sig upp och säga vad de tycker och fritt välja sin framtid finns inget annat val än att stödja, försvara och hjälpa, även militärt, dem som slåss mot aggressionen från denna nya ryska imperialism.

[Edwy Plenel är grundare av och chefredaktör för nättidningen *Mediapart*. När *Rouge*, Ligue Communiste Révolutionnaires (LCR) tidning, var dagstidning på 1970-talet var han en av redaktörerna för den. Senare var Plenel uppmärksamrad reporter på *Le Monde*, där han så småningom också avancerade till redaktionschef. 2008 lämnade Plenel *Le Monde* och grundade nättidningen *Mediapart*, som under åren stått för en del viktiga avslöjanden i fransk politik.]

Översättning: Björn Erik Rosin